

ОСОБЕНО МНЕНИЕ

на съдиите Владислав Славов и Стефка Стоева по к.д № 17 от 2009 г.

Не сме съгласни с отклоняването на искането като недопустимо поради преждевременното му подаване на три основания. На първо място с определение от 26.01.2009г. по к.д. № 17/2009г. Конституционният съд единодушно е приел, че искането е допустимо за разглеждане по същество, като е обсъдил всички обстоятелства, свързани с допустимостта му, включително и цитираното на страница втора копие от определение от 02.12.2009г. по т.д. № 657/2009г. по описа на Върховния касационен съд, търговска колегия, от което е видно, че производството е по реда на чл.280 ГПК във фазата по допускане на касационната жалба. При наличието на изрично произнасяне по допустимостта на искането при известност на факта, че Върховният касационен съд не се е произнесъл с определение по чл.288 ГПК за допускане на касационната жалба, не намираме основание за извеждане на обратния извод при непроменена фактическа обстановка в резултат на изискване на делото. На следващо място в чл.150, ал.2 от Конституцията е предвидена възможността Върховният касационен съд и Върховният административен съд, когато установят несъответствие между закона и Конституцията, да спират производството по делото и да внесат въпроса в Конституционния съд. В тази хипотеза конституционният законодател има предвид съответния Върховен съд като правораздаващ орган по конкретен съдебен спор, т.е. при реализиране на неговата правораздавателна компетентност, която се осъществява от неговите състави / виж определение № 1 от 01.07.1997 г. по к.д. № 5/1997 г./.

При упражняването на конкретния нормен контрол за конституционност по реда на чл.150, ал.2 от основния закон, Конституционният съд, поради особеността на случая, може да бъде сезиран от субект, различен от субектите по чл.150, ал.1, а именно от тричленен състав на Върховния касационен съд или тричленен, петчленен и седемчленен състав на Върховния административен съд, които разглеждат конкретно гражданско, търговско, наказателно или административно дело. Условието за сезиране са: наличието на висящо дело в едно от двете върховни съдилища, убеждението на съдебния състав за несъответствие на приложимия по делото закон с Конституцията и връзка на искането с конкретното дело. Конституционният законодател не обвързва внасянето на искане за обявяване на противоконституционност на закон по реда на

чл.150, ал.2 с други изисквания като например: срокове, определени моменти от производството, фази на производството, видове производство, първоинстанционно или касационно производство, материя по делото, численост на съдебния състав и пр. Приемането на нови ГПК и АПК и въведените с тях на нови моменти в работата на посочените по-горе съдилища, не променят същността на чл.150, ал.2 от Конституцията. Разпоредбата не може да се тълкува стеснително и Конституционният съд не може да въвежда нови основания за допустимост за искания за установяване на противоконституционност на закони, каквито основания не се съдържат в Конституцията. В конкретния случай е безспорно, че несъответствието между закон и Конституция е установено по т.д.№ 657/2009г. по описа на Върховния касационен съд, търговска колегия. Дело се образува от председателя на съда, негов заместник или оправомощен от тях председател на отделение при новопостъпили жалби, касационни жалби, частни жалби, протести и пр., когато са налице процесуалните предпоставки за това и оттогава делото е висящо в съда. Произнесъл ли се е състав на Върховния касационен съд по въпроса за допускане на касационното обжалване / непрецизно в определението се говори за допустимост на касационната жалба / е без значение за Конституционния съд, тъй като дейността на състава на Върховния касационен съд по обсъждане на приложното поле за допускане на касационно обжалване по чл.288 ГПК е правораздавателна дейност / в цитираното в определението решение № 4 от 16.06.2009г. по к.д. № 4/2009 г. Конституционният съд е приел, че тогава съдът не извършва тълкувателна дейност, но не и че тази дейност не е правораздавателна /. С това определение Конституционният съд съществено ограничава възможността състави на Върховния касационен съд да сезират съда по реда на чл.150, ал.2 от Конституцията, тъй като много малък процент от допустимите касационни жалби се допускат до касационно обжалване.Единствено съдебният състав, който отнася искането до Конституционния съд, е компетентен да определи в кой момент от висящото пред него производство ще извърши сезирането. От факта на упражняване на конституционно предоставеното правомощие по чл.150, ал.2 от Конституцията от състав на Върховния касационен съд не следва изводът, че той се десезира от разглеждане на касационната жалба и препраща към Конституционния съд за нейното разглеждане по същество, както е прието в определението. Що се отнася до развитите аргументи в определението, че произнасянето на Конституционния съд в тази фаза ще предреша спора, същото ще важи и за следващата фаза по делото с идентичен ефект.Не на последно по важност място поставяме принципа за процесуална икономия при разглеждане на делата. Не е

необходимо делото да се връща на тричленния състав на Върховния касационен съд, за да допусне той с определение касационното обжалване и повторно да сезира Конституционния съд със същото искане. Възможно е и без постановяване на определение, същото искане да бъде внесено в Конституционния съд от Общото събрание на съдиите от търговска колегия на Върховния касационен съд. По този начин само ще се изгуби време и ще се наложи повтаряне на вече извършени процесуални действия и от двете съдилища. Извън посочените основания в подкрепа на становището ни е аналогията, която може да се направи с отправянето на преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз, който приема в практиката си, „че е безпредметно да държи сметка за това, в кой стадий на производството преюдициалното запитване е отправено“, както и че „националният съд е в най-добрата позиция да прецени момента, а най-подходящият момент зависи от съображенията на националния съд за процесуална икономия и полезност, които съображения са извън компетентността на Съда на Европейския съюз“.

Конституционни съдии: **Владислав Славов**
Стефка Стоева